

Allmänna utskottet

§ 91

Dnr KLK 2024/696 04

Remiss avseende Nätt och jämnt- Likvärdighet och effektivitet i kommunsektorn (SOU 2024:50)

Allmänna utskottets beslut

1. Godkänna föreslagen skrivning nedan som Rättviks kommuns remissvar på utredningen Nätt och jämnt – Likvärdighet och effektivitet i kommunsektorn (SOU 2024:50).

Beslutsunderlag

- a) Tjänsteskrivelse, *Tjänsteskrivelse- Remiss avseende Nätt och jämnt- Likvärdighet och effektivitet i kommunsektorn (SOU 2024:50)*, 2024-10-16.
- b) Missiv, *Remissmissiv Nätt och jämnt- Likvärdighet och effektivitet i kommunsektorn*, inkom 2024-07-11.
- c) Information, *Remiss av SOU 2024:50 Nätt och jämnt - Likvärdighet och effektivitet i kommunsektorn*, svar senast 8 nov 2024, inkom 2024-07-11.

Sammanfattning av ärendet

Utjämningskommittén 2022 har haft i uppdrag att göra en bred översyn av systemet för kommunalekonomisk utjämning och LSS-utjämningen samt vid behov föreslå förändringar.

I uppdraget har också ingått att se över vilka av dagens riktade statsbidrag som skulle kunna inordnas i det generella statsbidraget till kommunsektorn. Därutöver har kommittén haft i uppdrag att lämna förslag på åtgärder för att motverka höga och ökande skattesatser i kommuner och regioner, inklusive åtgärder för att minska risken för negativa bieffekter av inkomstutjämningen på tillväxten.

De förändringar som kommittén föreslår i sitt betänkande föreslås införas från och med 1 januari 2026.

2 juli 2024 lämnad kommittén sitt slutbetänkande, Nätt och jämnt – Likvärdighet och effektivitet i kommunsektorn (SOU 2024:50) till civilministern. Samtliga kommuner och regioner i landet är remissinstanser och remissvar inlämnas senast den 8 november 2024 till Finansdepartementet.

Förslag till remissvar

Nedan redovisas förslaget till kommunens remissvar till utredningen:

Övergripande kommentarer

Så långt det är möjligt måste utjämningsystemets syfte vara att utjämna för skillnader som är opåverkbara och skapa likvärdiga ekonomiska

Allmänna utskottet

förutsättningar för att leverera välfärdstjänster i landets samtliga kommuner och regioner.

Rättviks kommun anser att utredningen gjort ett bra grundarbete med att uppdatera och anpassa beräkningsmodeller och värden för att komma så nära en realistisk utjämning som möjligt. Vi önskar att en kontinuerlig uppföljning av systemet införs för att det ska fungera tillfredsställande utifrån givna förutsättningar även i framtiden.

Översyn av riktade statsbidrag

Den här utredningen, likt så många tidigare, presenterar en tydlig bild av problematiken med riktade statsbidrag, i synnerhet för små kommuner. Rättviks kommun poängterar starkt vikten av att minska antalet riktade statsbidrag och för de riktade bidrag som blir kvar krävs ett förenklat ansöknings- och redovisningsförfarandet för att det ens ska bli lönsamt att lägga tid på att göra en ansökan. Det behöver också införas ett riktmärke likt det utredningen föreslår på minst 200 000 kronor/kommun/riktat statsbidrag för att det ens ska löna sig för små kommuner att lägga tid på att ansöka om ett riktat bidrag.

Rättviks kommun ställer sig bakom de förslag utredningen presenterar vad gäller översynen av riktade statsbidrag.

Översyn av inkomstutjämningen

Rättviks kommun anser att utredningen med ett väl genomarbetat underlag visat att inkomstutjämningen inte är tillväxthämmande.

En förutsättning för att inkomstutjämningen ska fungera som det är tänkt är att de värden som används är uppdaterade till dagens nivåer. Rättviks kommun bifaller därmed samtliga förslag som utredningen presenterar vad gäller översyn av inkomstutjämningen.

Översyn av kostnadsutjämningen för kommuner

Gles bebyggelsestruktur

Rättviks kommun ställer sig bakom förslaget om en ny metod, som utgår från befolkningens faktiska bosättningsmönster, för att fånga upp merkostnaderna kopplat till gles bebyggelsestruktur. Vi vill också poängtera vikten av att låta Lunds universitet framgent förvalta och utveckla det nya gleshetsmättet då det är av extra relevans för att skapa jämlika förutsättningar att bedriva kommunal verksamhet i hela landet.

I övrigt bifaller Rättviks kommun förslagen gällande de olika delmodellerna i kostnadsutjämningen.

Översyn av LSS-utjämningen

Vi är medvetna om att kommuner kommer att drabbas både positivt och negativt av utredningens förslag att ta bort personalkostnadsindex från LSS-

Allmänna utskottet

utjämnningen. Likväl är Rättviks kommun positiva till detta då utredningen tydligt visar på tre starka huvudsakliga skäl till förfarandet (s. 646).

Rättviks kommun bifaller utredningens förslag att ett statligt bidrag riktat till mindre kommuner bör införas för att finansiera brukare/boenden med särskilt stora vårdbehov. Detta är mycket viktigt då mindre kommuner är mer sårbara för denna typ av kostnader.

Vidare anser Rättviks kommun att det i framtiden bör vara ett statligt huvudmannaskap för personlig assistans, det skulle underlätta och bidra till långsiktiga och stabila förutsättningar för verksamhet inom LSS.

Övrigt

Rättvik kommun bifaller övriga förslag i utredningen under följande rubriker; Översyn av strukturbidragen, Införandebidrag, Effekter vid sammanläggningar samt Åtgärder för att motverka höga och ökande skattesatser i kommuner och regioner.

Förvaltningens förslag till beslut

1. Godkänna föreslagen skrivning nedan som Rättviks kommuns remissvar på utredningen Nätt och jämnt – Likvärdighet och effektivitet i kommunsektorn (SOU 2024:50).

Yrkanden

1. Ulrica Momqvist (C) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Beslut skickas till
Regeringskansliet